

EDIZ (Ervaren Druk door Informele Zorg)

Wat meet dit instrument?

Ervaren druk door informele zorg

Waar wordt de EDIZ gebruikt?

De EDIZ wordt naast wetenschappelijk onderzoek ook gebruikt bij interventies, onder andere bij de POM-methode van GGZ Mediant voor het project Preventieve Ondersteuning Mantelzorgers (PoM-methode: **Contactpersoon** : Mediant, GGZ en Interzorg ouderen: mw. H. Veldhuis hh.veldhuis@mediant.nl) en bij de afdeling Geriatrie in het UMC Utrecht door de werkgroep Familiebegeleiding, die wordt ondersteund door prof. dr. Mia Duijnsteek en drs. Marijke Rensink vanuit het lectoraat Familiezorg. Familieleden krijgen de EDIZ tijdens het opnamegesprek aangeboden. Vijf dagen later bespreekt een verpleegkundige de antwoorden met hen. De informatie wordt opgenomen in het patiëntendossier. Als uit de EDIZ blijkt dat de mantelzorger zwaar belast is, krijgt hij of zij een gesprek aangeboden bij de afdelingspsycholoog die veel ervaring heeft in het begeleiden van mantelzorgers (voor meer informatie over de Werkgroep Familiebegeleiding: R.Pel@umcutrecht.nl of marijke.rensink@hu.nl). Verder gebruikt het Alzheimercentrum VUmc het instrument ook om belasting bij mantelzorgers van mensen met dementie te bepalen.

Is de EDIZ wetenschappelijk gevalideerd?

Ja

Instructie

De ediz bestaat uit 9 items die tezamen een ééndimensionele hiërarchische schaal vormen, variërend van minder naar meer druk. Naast deze kwantitatieve ordening, is er ook een kwalitatieve ordening in de items waar te nemen: allereerst komt de druk tot uiting in de gedachten van de verzorger, maar vervolgens ook in diens interactie met de omgeving. Voorbeelden van items zijn: "De situatie van mijn ... eist voortdurend mijn aandacht" en "Door mijn betrokkenheid bij ... doe ik anderen tekort" (zie tabel voor items en instructie). De mantelzorger krijgt de uitspraken schriftelijk voorgelegd en kan met behulp van een vijf-puntsschaal antwoord geven: ja!, ja, min-of-meer, nee, nee!. Na het invullen worden de scores gedichotomiseerd, waarbij de antwoordcategorieën 'ja!', 'ja' en 'min-of-meer' gecodeerd worden in '1', hetgeen betekent dat men druk ervaart. De antwoordcategorieën 'nee' en 'nee!' worden gecodeerd in '0', hetgeen betekent dat men géén druk ervaart. Zo ontstaat een totaalscore variërend van 0 tot 9.

Er zijn nog geen normgegevens voor deze schaal bekend. In het onderzoek waarin deze schaal is ontwikkeld, werd een gemiddelde waarde gevonden van 4.8 voor vrouwen en 5.1 voor mannen en 4.8 voor partners en 5.0 voor niet-partners. Deze verschillen wat betreft sekse en relatie tussen verzorger en patiënt zijn niet significant. De hoogte van deze scores wordt uiteraard mede bepaald door de specifieke kenmerken van de selectieve groep verzorgers en dementerenden in dit onderzoek en kunnen dus niet als norm worden beschouwd.

Mondelinge instructie

Er volgen nu een aantal uitspraken. De bedoeling is dat U bij elk van deze uitspraken aangeeft, in hoeverre die op U van toepassing is. U heeft hierbij de volgende antwoordmogelijkheden. Overhandig de antwoordkaart, waarop de volgende antwoordmogelijkheden staan:

nee! nee min-of-meer ja ja!

Als een uitspraak helemaal op U van toepassing is, omcirkelt U 'ja!'. Wijs aan. Wanneer een uitspraak helemaal niet op U van toepassing is, omcirkelt U 'nee!'. Wijs aan. Of iets er tussenin. Wijs aan. Begrijpt U de bedoeling?

Behandel item 1 als voorbeeld. Laat de verzorger de rest van de vragenlijst zelf invullen.

Interpretatie: iemand die zich niet zwaar belast voelt, zal alleen maar de eerste vragen (aarzelend) bevestigend beantwoorden. Iemand die vraag 8 en 9 met 'ja' beantwoordt, voelt zich doorgaans erg zwaar belast.

(Bron: Alzheimercentrum.nl)

Literatuur

- Pot, A.M., van Dyck, R., en D.J.H. Deeg (1995). Ervaren druk door informele zorg; constructie van een schaal. In: **Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie** (1995) 26, p. 214-219.

- [Vragenlijst EDIZ](#) (word, 2 pag.)

Laatst gewijzigd op: 21 juni 2010

mantelzorgimpuls

inspiratie & voorbeelden

Het Expertisecentrum Mantelzorg is het landelijk kenniscentrum op het gebied van mantelzorg en mantelzorgondersteuning.

Ervaren Druk door Informele Zorg (EDIZ)

Ontwikkeld door dr. Anne Margriet Pot (1995). Bij gebruik van deze vragenlijst altijd de juiste bronvermelding gebruiken.

Instructie:

Er volgen nu een aantal uitspraken. De bedoeling is dat U bij elk van deze uitspraken aangeeft, in hoeverre die op U van toepassing is. U heeft hierbij de volgende antwoordmogelijkheden.

nee! nee min-of-meer ja ja!

Als een uitspraak helemaal op U van toepassing is, omcirkelt U 'ja!'. Wanneer een uitspraak helemaal niet op U van toepassing is, omcirkelt U 'nee!'. Of iets er tussenin.

Vragen

1. Door de situatie van mijn ...
kom ik te weinig aan mijn eigen leven toe
nee! nee min-of-meer ja ja!
2. Het combineren van de verantwoordelijkheid voor mijn ... en
de verantwoordelijkheid voor mijn werk en/of gezin valt niet mee
nee! nee min-of-meer ja ja!
3. Door mijn betrokkenheid bij mijn ...
doe ik anderen tekort
nee! nee min-of-meer ja ja!
4. Ik moet altijd maar klaarstaan voor mijn ...
nee! nee min-of-meer ja ja!
5. Mijn zelfstandigheid komt in de knel
nee! nee min-of-meer ja ja!
6. De situatie van mijn ... eist voortdurend mijn aandacht
nee! nee min-of-meer ja ja!
7. Door mijn betrokkenheid bij mijn ...
krijg ik conflicten thuis en/of op mijn werk
nee! nee min-of-meer ja ja!
8. De situatie van mijn ... laat mij nooit los
nee! nee min-of-meer ja ja!
9. Ik voel me over het geheel genomen erg onder druk staan
door de situatie van mijn ...
nee! nee min-of-meer ja ja!

